

що повинна розроблятися на рівні держави (національна), на місцевому рівні (регіональна) та на рівні суб'єктів кластерів (макрорівень).

Виявлено, що, виходячи з окресленого системного підходу, кумулятивний характер процесів кластеризації, а також роль кластерів у підвищенні конкурентоспроможності економічних систем, регіональна кластерна стратегія має бути складовою стратегії соціально-економічного розвитку Кіровоградського регіону, що, в результаті, сформує передумови для посилення її конкурентоспроможності.

Література:

1. Cluster Analysis & Cluster-based policy in OECD-countries various approaches, early results & policy implications. URL: <http://www.oecd.org/daf/corporate>.

Мільто В.А.

аспірант, спеціальність 051 «Економіка»,

Андрощук І.О.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Важка ситуація в енергетичній сфері України поставила багато питань, які потрібно буде вирішувати як найближчим часом, так і в середньо та довгостроковій перспективі: додаткові способи вироблення, зберігання, передачі енергії, видобутку та виробництва різних видів палива.

Аналізуючи ситуацію, що склалася, та, зважаючи на думки експертного середовища, можемо зробити висновок, що найближчими роками саме інтенсивний розвиток альтернативної енергетики буде достатньо швидким способом збільшення виробництва газу (біогазу), біоетанолу (як альтернативи нафтопродуктам), електроенергії за допомогою сонячної та вітрової електрогенерації, та енергії з переробки побутових відходів.

Крім того, це дозволить запуснути у внутрішню переробку мільйони тон різних сільськогосподарських культур, експорт яких зараз дуже ускладнений, а також суттєво покращити екологічну ситуацію з переробкою сільськогосподарських та побутових відходів.

Всі ці складові частини енергетики являють собою передові напрями розвитку економіки з використанням величезної частки інновацій та передових наукових і технічних розробок.

Саме в даному контексті виникає питання ролі держави у даному процесі. Для відповіді на це питання порівнюємо шлях розвитку альтернативної енергетики в Україні та у Німеччині (як країни - представника Євроспільноти).

Перші енергетичні об'єкти з компенсаційним «зеленим тарифом» почали з'являтися у Німеччині в 1991 році. Базове законодавство про відновлювальну енергетику прийняли у Німеччині в 2000 році. З цього моменту час від часу законодавці вносили деякі зміни для оптимізації розвитку галузі, але виконується основне завдання: стимулювання розвитку «зеленої» енергетики. Серед інструментів: рівні умови для

будівництва та підключення «зелених» об'єктів (навіть інколи кращі, ніж для звичайних), дешеві кредитні ресурси (у тому числі для населення), високі компенсаційні ставки «зелених» тарифів, фінансова стабільність у розрахунках за вироблену енергію, тощо.

В Україні базове законодавство про альтернативну енергетику почали приймати також у 2000 році, але лише у 2009 році з'явилися «зелені» тарифи [1], які були достатньо високими, але, з огляду на деякі «тонкощі» закону, недоступні для бізнесу у цілому протягом кількох років. У 2015 році до законодавства були внесені зміни, що значно пожвавили інтерес до будівництва сонячних та вітрових станцій [2]. Але у 2019 році через проблеми з розрахунками за генерацію «зеленої» енергії вносяться зміни до тарифів, квоти на викуп енергії та інші обмеження.

Щодо розвитку біогазової генерації, ситуація була ще складніша: певний час відсутній відповідний «зелений» тариф, проблеми з приєднанням до електромережі, відсутність правил приєднання до газової мережі виробників біометану. Як результат, у Німеччині зараз функціонує близько 10000 біогазових станцій загальною потужністю 6 ГВт, а в Україні – 75 станцій потужністю 230 МВт. [3] При цьому усі експерти вважають, що наш потенціал виробництва біометану – не менший ніж 10 млрд.куб.м. на рік (тобто як увесь імпортований об'єм природного газу).

Проте слід зазначити, що останнім часом в Україні було прийнято низку законодавчих ініціатив, які значно покращують привабливість інвестицій у виробництво «зеленого» метану, саме: змінено стандарти для закачування біометану в мережу, прийнято рішення про розробку реєстру біометану та умови надання гарантій походження біометану [4][5].

Виконання цих кроків дозволить виробникам постачати газ напряму до мережі, а також експортувати у Європу, де за цей продукт пропонують високі ціни з різноманітними додатковими «зеленими» бонусами.

Вважаємо, що аналогічні рішення потрібно прийняти найближчим часом і для подальшого стимулювання виробництва сонячної, вітрової енергії та енергії з переробки різноманітних відходів. Ці кроки сприятимуть швидкому відновленню та подальшому розвитку енергогенерації, в тому числі на принципах європейського «зеленого» переходу. Роль держави у впровадженні правил та стимулів для цього буде визначальною.

Література:

1. Закон України «Про альтернативні види палива» від 14.01.2000 №1391-XIV [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1391-14#Text>
2. Закон України «Про альтернативні джерела енергії» від 20.02.2003 №555-IV [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555-15#Text>
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України від 13.10.2022 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://minagro.gov.ua/news/u-nimechchini-zrostaye-kilkist-biogazovih-ustanovok>
4. Постанова КМ України «Про порядок функціонування реєстру біометану» від 22.07.22 №823 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/823-2022-%D0%BF#Text>
5. Постанова НКРЕКП «Про внесення змін до кодексу ГТС та кодексу газорозподільчих систем» від 02.08.22 №847 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0847874-22#Text>